

Budántúli Waldorf Óvoda

OM azonosító száma: **200348**

HELYI NEVELÉSI PROGRAM

2016.

Tartalom

Budántúli Waldorf Óvoda	1
HELYI NEVELÉSI PROGRAM	1
AZ ÓVODA ADATAI	4
BEVEZETŐ	5
AZ ÓVODA SAJÁTOS ARCULATA - ÓVODAKÉP	6
Tárgyi feltételeink	6
Pedagógiai szemléletünk	7
PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓNK - GYERMEKKÉP	8
Pedagógiai ars poeticánk	8
GYERMEKVÉDELEM	10
AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI	11
Az egészséges életmód alakítása	11
Gondozás	11
Egészséges életvitelre nevelés	11
Feladatok és módszertani alapelvek	11
Tevékenységek	12
A fejlődés várható jellemzői 5-6-7 éves korban	13
A terület kapcsolata más nevelési területekkel	14
Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása	15
Feladatok	16
Tevékenységek	17
A fejlődés várható jellemzői 5-6-7 éves korban	17
A terület kapcsolata más nevelési területekkel	19
Az anyanyelvi-, és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	19
Feladatok és módszertani alapelvek	19
Tevékenységek	21
A fejlődés várható jellemzői 5-6-7 éves korban	22
A terület kapcsolata más nevelési területekkel	22
TEVÉKENYSÉGI TARTALMAK	24
Háztartási, kerti munkák, kézművesség	24
Zene - ének - vers	25
Szép mozgás - a ritmikus játékban és az euritmiában	26
Képzőművészet és formázás	27
Szabad játék	28
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	29
Személyi feltételek	29
Tárgyi feltételek	30
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	31
Hetirend	31
Napirend	32

Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei	33
Nyitva tartás, szünidők	33
AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE.....	35
Az óvoda és a család közötti együttműködés	35
Az óvoda külső kapcsolatrendszere	36
Az óvodáskorú gyermek fejlődésének nyomonkövetése	39
ÉRVÉNYESSÉGI ZÁRADÉK.....	43

AZ ÓVODA ADATAI

Az intézmény neve: **Budántúli Waldorf Óvoda**

Székhelye: 2071 Páty, Árpád utca 12.

Az intézmény fenntartója: **Budántúli Waldorf-pedagógiai Alapítvány**

Székhelye: 2089 Telki, Áfonya utca 12.

Az intézmény alapítója: Budántúli Waldorf-pedagógiai Alapítvány

Az alapító okirat kelte: 2016. május 5.

Az intézmény felügyelete:

- a szakmai és törvényességi felügyeletet a fenntartó látja el
- a fenntartói tevékenység törvényességi felügyeletét a Pest Megyei Kormányhivatal Oktatási Főosztálya gyakorolja

Működési engedélyek száma: 430/2003, 01-1799/2005, 45PM-366/1/2011, XIV-B-045/01649-8/2012, PEB/045/1388-9/2014, PEB/045/1433-6/2015, PE/045/1658-5/2016

Az intézmény jogállása: jogi személy

Az intézmény vezető óvónője: Joós Beáta

Az intézmény OM azonosítószáma: 200348

Gyermekcsoport száma: 1

Maximális gyermeklétszám: 30 fő

BEVEZETŐ

Az óvodát megalapító Budántúli Waldorf-pedagógiai Alapítvány kifejezetten a Waldorf pedagógia elvein nyugvó óvodát kívánt létrehozni, az alapító szülők és az azóta az óvodát választó szülők egybehangzó elvi együttműködése alapján.

A gyermekeknek olyan nevelési feltételeket kívánunk biztosítani, amelyek tisztelik a kisgyermek teljes emberi méltóságát és a felnőttekkel – más minőségű, - de - egyenrangú szellemi szabadságuk, és egyéniségük kibontakozását. Ennek megvalósíthatóságát mind az óvodapedagógusok, mind a szülői kör, mind az Alapítvány az Országos Közoktatási Intézet által minősített Waldorf Óvodapedagógiai Program (WOP) megvalósításában látják-, (WOP mellékelve), mely szoros összhangban áll a módosított Óvodai nevelési Országos Alapprogrammal.

Minden óvodáskorú kisgyermeknek helye van óvodánkban.

Célunk, hogy az a gyermek, akinek családja elfogadja a Waldorf szemléletmódot, és kész együttműködni, megkülönböztetés nélkül helyet kaphasson óvodánkban.

Programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (OAP) és a Waldorf Óvodapedagógiai Program (WOP) alapján készült, melynek legfőbb jellemzője az ember - és gyermekközpontúság.

Célunk a nyugodt érzelmi biztonságot nyújtó, szép élményt adó, folyamatos játékot és aktív tevékenységet biztosító óvodai élet megszervezése, valamint az évszakokhoz és a keresztény ünnepkörhöz csoportosított tevékenységekkel még élményszerűbbé tenni a gyerekek óvodás éveit.

Óvodánk a gyermek személyes ismeretéből — életkoronként változó testi - lelki és szellemi szükségleteinek felismeréséből — kiindulva kívánja biztosítani a kisgyermek számára az egészséges érzelmi fejlődést és az egészséges életmódot.

AZ ÓVODA SAJÁTOS ARCULATA - ÓVODAKÉP

Óvodánk a Waldorf - Óvodapedagógiai program - mint minősített program - szerint dolgozik, annak adaptációját alkalmazzuk. Az abban foglaltak határozzák meg nevelési alapelveinket, célkitűzéseinket, tevékenységeinket, ehelyütt a nem részletezett szempontokra a Waldorf Óvodapedagógiai Program vonatkozó részei az érvényesek.

Lásd: WOP A waldorf pedagógia emberképe

A waldorf óvodai nevelés alapgondolatai fejezet

Az adaptálás mellett a helyi lehetőségek, igények és szükségletek kerültek ebben a fejezetben kidolgozásra.

Tárgyi feltételeink

Óvodánk Pátyon, az Árpád utca 12. sz. alatt található, egy magánszemély családi házáat béreljük. Az óvoda működése zavartalan. Óvodánk mind tömegközlekedési eszközzel, mind gépkocsival jól megközelíthető.

Óvodánk tágas belső terei természetes fénytől kellően megvilágítottak.

Törekszünk a belső terek esztétikus megformálására, a Waldorf pedagógiának megfelelő egyszerű berendezési tárgyak, eszközök, játékok biztosítására.

A kertben homokozó és a szülők által fából készített játékelemekkel berendezett terület áll a gyermekek rendelkezésére. Így, a terek és az eszközök biztosítása által is, a Waldorf pedagógia sarkalatos elvei megvalósulhatnak. Lehetőségünk van olyan kertet biztosítani, ahol a gyermek önmaga fedezheti fel a természetet. Minden gyermek kielégítheti természetes mozgásigényét: futás, ugrás, egyensúlyozás, járás, futó – fogó játékok. A pedagógia segítségével végiggondolt és kialakított udvari tér helyet biztosít az óvodai élet szülőkkel közös ünnepeinek is.

Távlati célunk az udvar folyamatos megformálása az alábbi területeken: veteményeskert kialakítása, fa játékelemek készítése, játékteret határoló elemek korszerűsítése.

Óvodánk egy gyermekcsoportban neveli elsősorban a Zsámbéki-medencéből (Páty és a szomszédos települések) és Budapestről érkezők gyermekeit. A csoport maximálisan engedélyezett létszáma 30 fő.

Külső szakemberként a Pesthidegkúti Waldorf Iskola gyermekorvosával, a Pátyi Waldorf Iskola euritmistájával és fejlesztőpedagógusával tartunk kapcsolatot.

Pedagógiai szemléletünk

A közösségünkhöz tartozó családokról általánosságban elmondható, hogy közepes anyagi helyzetben élnek, elvélve van gyermekét egyedül nevelő szülő. Az óvoda alapkonceptiója (családban és ne intézményben nevelődjenek a gyerekek) úgy valósulhat meg, hogy az édesanyák vagy otthon maradnak (gyakran vállalnak harmadik, vagy negyedik gyermeket is), vagy vállalkozásban, esetleg részmunkaidőben dolgoznak. Összességében elmondható, hogy a családok gyermekük életkori igényéhez (sok családi együttlét) igazítják életüket. Kapcsolatunk a családokkal naprakész és szoros, mindenki mindenkit ismer és nagy előny ez abból a szempontból is, hogy a szemünk előtt születnek és nevelkednek a gyerekek. A szülőkkel való kapcsolatunk az évek folyamán egyre jobban kiteljesedik, ezt szolgálja a nyitott óvoda szemlélete és gyakorlata.

Óvodánk nyitott a nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozó családok fogadására. Ezen gyermekek esetében fontos tényezőnek tartjuk az interkulturális integráció megvalósítását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmének figyelembevételével.

PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓNK - GYERMEKKÉP

Lásd: WOP: A kisgyermek

A kisgyermek, mint a világra nyitott érzékszerv

Különösen fontos az óvoda családias, nyugodt légköre, ami óvónőink szívügye. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek sokszínű és mégis ismétlődő tevékenységére, egyéni képességek figyelembevételével, illetve egyéni képességeik kibontakoztatásával.

A program lényege az egyénre, az adott gyermekre épül, emberként tekintve rá, e szerint tartalmazza a nevelési feladatokat, tevékenységeket, ezen keresztül biztosítva a gyermek személyiségének fejlődését (utánzás - játék - fantázia).

Pedagógiai ars poeticánk

„Nem az a feladatunk, hogy a felnövekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját felfogóképességét használja. Tanuljon meg a saját szemével nézni a világban.

A mi vélekedéseink és meggyőződéseink csak a mi számunkra érvényesek. Az ifjúság elé tárjuk őket, hogy azt mondjuk: így látjuk mi a világot. Nézzétek most már meg ti is, milyennek mutatja magát nektek.

Képességeket ébresszünk fel, és ne meggyőződéseket közvetítsünk. Ne a mi igazságainkban higgyen az ifjúság, hanem a mi személyiségünkben. Azt vegyék észre a felnövekvők, hogy mi keresők vagyunk. És őket is a keresők útjára kell vezetnünk.”

/Rudolf Steiner/

Óvodánkban az emberkép, gyermekkép, az óvodáskor az én-fejlődés kitüntetett szakasza, a tényleges én-funkciók, az én-tudat kialakulásának és megszilárdulásának első stádiuma. A gyermekek sajátos testi, lelki, értelmi fejlődést mutatnak, melyeket az

őket körülvevő személyi, tárgyi környezet erősen befolyásol, alakít.

Ez az életszakasz a társas kapcsolatok egyik alapozó szakasza, melyben szokásokat, szabályokat, fogalomrendszereket sajátítanak el, és aktívan illeszkednek be a csoportba. Legfőbb tevékenységük a szabad játék, ahol tapasztalatokat szereznek, és ezek személyiségfejlődésükre meghatározó jelentőséggel bírnak.

Mindezek tudatában vajon milyen gyermekeket szeretnénk nevelni? Egészséges, jó teherbírású, lelkileg kiegyensúlyozott, másokkal szemben toleráns gyermekeket, akik a másságot elfogadják, azt tiszteletben tartják, a felnőttek felé segítőkészséget mutatnak, akik szeretik és értékelik a szépet, a jót. Olyan gyermekeket, akik fantáziájuk által kreatív gondolkodásúak, akik nyitottak az őket körülvevő világ felé, optimista szemléletűek.

Összegzés:

Nevelési felfogásunkat a gyermek - központúság határozza meg, egyéni - és életkori sajátosságai, változó fejlődési ütemeik figyelembevételével.

Az óvónő igyekszik utánpótlásra méltóvá válni, mert a gyermek nem tud nem utánozni.

A gyermekek életkoronként változó testi, lelki és szellemi szükségleteinek felismeréséből kiindulva biztosítani szeretnénk egészséges fejlődésüket.

Legfőbb célunk a folyamatos játékot és aktív tevékenységet biztosító óvodai élet megszervezése.

Alapvető követelmény a kisgyermek emberi méltóságának, jogainak biztosítása a Waldorf - óvodai nevelés teljes eszközrendszerével. Tiszteljük a családot, mint a kisgyermek elsődleges nevelési színterét. Kötelező mértékűnek tartjuk a pedagógiai etika megtartását, biztosítjuk a családokat a teljes titoktartásról, tiszteletben tartjuk a család belső szokásait és ügyeit.

GYERMEKVÉDELEM

Fennállásunk óta óvodánkba még nem jelentkezett deviánsan élő, vagy így gondolkodó család.

Ha szükségessé válik, a következő megoldási lehetőségeket alkalmaznánk:

- Többszöri családlátogatás, nevelési segítség, tanácsadás.
- Szülők figyelmének felhívása a gyermek fejlődésének sajátosságaira.
- A gyermek nevelési tanácsadóba irányítása.
- Javaslat egészségügyi ellátás igénybevételére, gyermek – ideggondozói és gyermekpszichiátriai vizsgálatra.
- Rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra javaslat.

Ezenkívül intézkedést kérünk azoktól a szakemberektől, akik illetékesek a gyermekek problémáinak megoldásában:

- Gyermekjóléti Szolgálat, logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, családsegítők, gyermekvédelem
- Védőnő
- Szakorvos
- Jegyző

AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Lásd: WOP - A waldorf óvoda célkitűzései

A waldorf óvoda, mint burok, érzelmi biztonság, áttekinthető világ

Az egészséges életmód alakítása

Gondozás

A gondozás a kisgyereket hozzásegíti az egészséges életvitel kialakításához. A gondozás során a gyermek testi - lelki szükségleteit elégítjük ki, figyelembe véve egyéni fejlettségét és igényeit. Az egészséges fejlődéshez fontos az óvoda szokásrendjének, nevelési hatásainak és a gondozásnak egységbe foglalása.

Egészséges életvitelre nevelés

A gondozási nevelés során a gyerekekben kialakul az egészséges életmód iránti igény. Ezáltal harmonikussá válik testi, pszichikus, és racionális fejlődésük. Az egészséges életvitelre nevelés magában foglalja a helyes szokások kialakítását, a személyi és tárgyi környezet higiéniáját, esztétikáját, az egészséges táplálkozást, a megfelelő testmozgást és a pihenést is.

Feladatok és módszertani alapelvek

Az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A gyerekek gondozása, szükségleteik kielégítése, szokásrendszerük megalapozása a fő feladatunk. Az óvónő a gyermek számára biztosítson egészséges, biztonságos környezetet, óvja, védje a gyerekeket. Az óvónő gondoskodik a balesetvédelmi előírásokról, azok betartásáról és a megfelelő higiéniai szabályok betartásáról. Az egészségügyi szokások kialakítására, megalapozására törekedjen:

- rendszeres kézmosás az óvodában tartózkodó gyerekek részére,
- esztétikus, nyugodt étkezés.

Legyen gondja a gyerekek rendezett, tiszta ruházatára, testi ápoltságára, ezt az igényt a gyerekekben is alakítsa ki. Gondoskodjon a rendszeres, aktív levegőzésről is.

Tevékenységek

Testápolás:

- A gyerekek kis segítséggel, majd később önállóan szappannal kezét, arcot mosnak, törölköznek, amikor szükséges.
- WC használat után megpróbálják használni a WC papírt. Vigyáznak a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyükre teszik.
- Segítséggel, majd később önállóan használják zsebkendőjüket, fújják az orrukat.

Önkiszolgálás:

- A gyerekek felnőttek segítségével ismerkednek, majd gyakorlás útján elsajátítják az önkiszolgálás különböző műveleteit, azok sorrendjét, majd később önállóan végzik ezeket.
- Segítenek a teremrendezésben.
- Önállóan tevékenykednek, segítséget nyújtanak társaiknak és a felnőtteknek.

Étkezés:

- Edényekkel, evőeszközökkel kiszolgálják magukat, és elhelyezik az asztalon, étkezés után visszateszik a helyükre.
- Önállóan esznek és isznak igényük szerinti mennyiséget, helyesen használják az evőeszközöket.
- A szalvétát önállóan, kérés nélkül megfelelően használják.
- Étkezés közben ügyelnek az asztal és a környezet rendjére.
- Kirándulások alkalmával a fogyasztásra kerülő élelmiszereket tároló

csomagolásukból előveszik, maradékát a megbeszélte módon rendben elhelyezik.

Öltözködés:

- Kis segítséggel, majd később önállóan öltöznek és vetkőznek, megpróbálják betartani a megfelelő sorrendet.
- Holmijukat a saját helyükre teszik, és vigyáznak azokra.
- Cipőjüket megpróbálják önállóan le-, és felvenni, illetve később cipőfűzőjüket önállóan befűzni és bekötni.
- Séták, kirándulások alkalmával esőköpenyeik, csizmáik felvételében közreműködnek, levételkor a megfelelő tárolókra helyezik.

Környezet rendben tartása:

- A különféle eszközöket használat után önállóan rendben tartják és a helyükre teszik.
- Rendet tartanak maguk körül.
- Használják a lábtörlőt.
- Észreveszik, ha valaki hiányzik.
- A rendetlenséget megszüntetik.
- A kirándulások helyszínén a szemét tárolásában, összegyűjtésében utánpótlás erejével kapcsolódnak.

A fejlődés várható jellemzői 5-6-7 éves korban

Testápolás:

- Önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor szükséges.
- Ruhájuk ujját fel-, és letűrik, gombjait be-, illetve kigombolják.
- Használják a WC-t. Vigyáznak a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyükre teszik.
- Hajukat rendben tartják.

Önkiszolgálás:

- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el.
- Az épületbe belépve a lábtörlőt, sárkaparót megfelelően használják.
- Önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégezhető feladataikat és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.
- Iskolába lépés előtt a gyerekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteket életkoruknak megfelelően önállóan kielégíteni.

Étkezés:

- Étkezés közben kulturáltan viselkednek.
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.

Öltözködés:

- Önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek.
- Holmijukat hajtogatva a helyükre teszik.
- Ruhaneműjükkel gondosan bánnak, cipőfűzőiket megkötik.
- Ha fáznak, vagy melegük van, segítenek magukon.
- Csizmájukat, hócipőjüket szüksége esetén letisztítják.

A környezet rendben tartása:

- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- Az ajtókat csendesen nyitják, csukják, az eszközökkel óvatosan bánnak.
- Észreveszik, ha valami hiányzik, vagy rendetlen, a rendetlenséget megszüntetik.

A terület kapcsolata más nevelési területekkel

Szoros kapcsolatot mutat a környezeti neveléssel, mivel a környezete védelme az egészséges életmód alapja. Kapcsolatban áll az anyanyelvi neveléssel, hiszen a testi kontaktus közben beszédhelyzet alakul ki. A testi neveléssel is kapcsolatban van, mert

a szervezet a mozgás által megfelelő edzettséghez jut és ezzel biztosítja az egészség megőrzését.

Összegzés:

Azonos szemléletmód szabályozza az óvoda helységeinek, udvarának berendezését, alakítását. Ebben az óvónők aktív közreműködése meghatározó szerepet játszik. Az egészséges élettér így szolgálja a program célkitűzéseinek megvalósítását, benne a gyermekek egészséges testi fejlődésének lehetőségét. A terek berendezésénél megkülönböztetett figyelmet fordítunk a természetes anyagok kiválasztására. Olyan tárgyakat, eszközöket, játékszereket biztosítunk, amely az alapérzések és a fantáziaerők táplálását is szolgálják. Igaz anyagokkal a fa melegét, a fém hidegét, a textilek sokféleségét, a gyapjú puhaságát tapasztalhatják meg. Játékeszközeink között igazi szerszámok és felnőtt munkaeszközök kicsinyített másai is találhatóak (pl.: talicska, lapát, seprű, gereblye, kalapács, stb.). A tevékenységek tudatos megszervezésével és az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, valamint az ezen alapuló szokásokkal biztosítjuk a gyermekek megfelelő életvitelét.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

A közösségi nevelés a gyermek és környezete közötti kapcsolatrendszer, amely spontán és tudatos hatásaival pozitívan befolyásolja a gyermeki személyiséget. Az óvodai nevelési folyamat alapvető, átfogó kerete: gyakorlati módszer, eljárásrendszer, amely lehetővé teszi a társadalom szempontjából értékes tulajdonságok alakítását.

A közösség elsősorban a játék által alakul, itt olyan óvodai élet szerveződik, amely elősegíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak – együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, együttműködés stb. – fejlődését. Teret engedünk az önérvényesítésnek, az önálló konfliktuskezelésnek, melynek, ha kell, határt szabunk.

A közös munka során felnőtt mintaadással megerősítve kialakítjuk a gyermekekben, hogy figyeljenek egymásra, a felnőttekre, legyenek képesek az elfogadásra és a várakozásra. Az óvodapedagógus – gyermek, gyermek – gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Feladatok

- Az óvónő vegye figyelembe, hogy a szociális tanulás a gyerek születésekor kezdődik. Abban a környezetben, amelyikbe születik, s amelynek tudata és spontán hatásrendszere mind pozitív, mind negatív irányba befolyásolja személyiségük alakulását.

- Alakítsa ki és gyakoroltassa a felnőttekkel, társakkal kapcsolatos viselkedési szokásokat.

- Nevelje arra a gyerekeket, hogy megértést, toleranciát tanúsítsanak egymás iránt.

- Alakítsa ki a társakért, csoportért érzett felelősséget, a demokratikus szabályok betartását.

- Vegye figyelembe a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok, a közös tevékenység kibontakoztatását.

- Szervezze meg céltudatosan a gyerek életrendjét tartalmazó rugalmas napirendet, mely lehetővé teszi a személyiség fejlődését.

- Törekedjék a barátságos, derűs légkör biztosítására.

- Tegye lehetővé, hogy közösségi érzelmük kialakulhasson (közös élet biztonsága, nyugalma).

- Segítse a közösségi szokások kialakítását, melyek hatnak a közösségi érzelmek, magatartások alakulására.

- Legyenek képesek azonosulni a közösségi - erkölcsi igényekkel, kívánalmakkal. Adjon lehetőséget a személyiség pozitív széleskörű fejlődéséhez.

Tevékenységek

- A kívánt játékokat elkérik egymástól, átadják egymásnak.
- A szokásoknak természetes módon eleget tesznek, az belső igényükké válik.
- Közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Észreveszik kinek van szüksége segítségre.
- Figyelmesen, türelemmel hallgatják egymás és az óvónő közlését
- Tevékenységekbe bekapcsolódnak.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttek iránt.
- Keresik a segítségnyújtás formáit.
- Bízhatnak önmagukban és társaikban.
- Életkoruknak megfelelő tevékenységet folytatnak, amit saját képességüknek megfelelő szinten végeznek.
- Egyre nagyobb önállóságra tesznek szert.
- A megkezdett munkát kérés nélkül befejezik.
- Együttműködnek a feladat elvégzésében, még akkor is, ha nehézséget jelent számukra.
- Vállalkoznak önálló véleményalkotásra.

A fejlődés várható jellemzői 5-6-7 éves korban

- Az eddig kialakult szokások a gyerekek igényévé válnak, amelynek természetes módon tesznek eleget.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Észreveszik, hogy kinek, miben van szüksége segítségre.
- Számba veszik a csoport tagjait, érdeklődnek a hiányzók iránt.
- Figyelmesen, türelemmel hallgatják meg az óvónő és társaik közlését, kérdését.

- Önként, vagy az óvónő kérésére bekapcsolódnak a tevékenységekbe.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, vigyáznak munkájuk eredményeire.
- Ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek.
- Kialakul a csoport élete iránti érdeklődés. Természetes szükségletté válik a közös tevékenység.
- Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt. Felismerik, mikor kapcsolódhatnak be társaik tevékenységébe. Érdeklődnek társaik mondanivalójá, munkájá.
- Önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit.
- Bízhatnak önmagukban és társaikban.
- Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő kérését, útmutatását, felfogják alapvető metakommunikatív jelzéseit (elismerés, nemtetszés, öröm, biztatás, szomorúság).
- Adott tevékenység (játék, munka) által megkívánt magatartási formát önként vállalják.
- A megkezdett munkát kérés nélkül befejezik.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amelyet akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent, vagy érdeklődésüket már nem köti le.
- Spontán alakuló, vagy az óvónő által létrehozott kiscsoportban (mikrocsoportban) képesek együttműködni a feladat elvégzésében, elfogadják a tennivalótól függő alá-, fölé-, és mellérendeltségi viszonyokat.
- Képesek kívánságaikat, törekvéseiket módosítani, esetleg elhalasztani, ha erre — számukra belátható okból — szükség van.
- Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak. Választanak és döntenek ismert helyzetekben.
- Igazat mondanak.

A terület kapcsolata más nevelési területekkel

Legközelebbi kapcsolatban a játékkal van, mert ez a közösségi élet fejlesztésének alapvető eszköze. Kapcsolatban áll a munka jellegű tevékenységekkel is, mert az óvodai munka elsősorban közösségért végzett tevékenység. Az ünnepek, a hagyományápoló tevékenységek, a kirándulások szervezése is pozitívan befolyásolja mind az egyes csoportok, mind az egész óvoda közösségének alakulását.

Összegzés:

A munka jellegű tevékenységek gyakorlása során a gyerekek tapasztalatokat, jártasságokat szereznek. Az érzelmi hatások révén feladattudatuk, önértékelésük, önbizalmuk fejlődik. A közösen végzett munka erősíti a baráti, az egymást segítő kapcsolatokat alakulását. A környezetükben lévő felnőttek munkája például szolgálhat és meghatározója lehet a munkához való viszonyoknak.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Az anyanyelvi-, és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Feladatok és módszertani alapelvek

Az óvodapedagógus, mint modell

- Szeresse és ismerje anyanyelvét, önképzéssel fejlessze anyanyelvi kultúráját.
- Beszéde legyen követésre méltó példa, a hangok ejtésében kifogástalan.
- Mondatszerkesztése legyen egyszerű, érthető és helyes, de változatos.

- Természetes hangon beszéljen. Tartózkodjon a hangos beszédétől.
- Alkalmazza megfelelően a beszédtechnika elemeit (hangsúly, hanglejtés, hangmagasság, hangsín, ritmus, szünet, stb.)
- Törekedjen a szemléletességre, képszerű kifejezések alkalmazására, beszéde színes, érzékletes, dinamikus, megelevenítő erejű legyen.
- Jellemezze a határozottság, következetesség, ugyanakkor személyisége elfogadó, együttműködő, odaforduló, támogató legyen.
- Kerülje a kiabálást, a fenyegetőzést, felháborodását viszont nyilvánítsa ki.
- Alkalmazza a humort, de kerülje a gyermekekre irányuló gúnyt.
- Teremtsen olyan biztonságot nyújtó, derűs csoportlégkört, amelyben a gyermek megnyílik, akar és mer kommunikálni, kialakul a beszédkedve.
- Kérdéseivel is fejlessze a gyermekek gondolkodását, ösztönözze beszédre (alkalmazza helyesen a sugalmazón kiegészítendő, rávezető kérdéseket).
- Tárja fel a gyermekek interakciós zavarait, keresse meg azok okait, tapintatosan törekedjék megszüntetésükre.
- Folyamatosan kísérje figyelemmel a gyermekek kommunikációs készségének fejlődését, beszédhelyzetekben tapasztalt viselkedésük változását, egy - egy új fejlettségi szint megjelenését.
- Ismerje fel a beszédtechnikai hibákat, mintaadással javítsa azokat, a rászoruló gyerekeket irányítsa megfelelő szakemberhez.
- Ismerje meg a család anyanyelvi kultúráját, táj-, rétegnyelvi jellemzőit, a köznyelvtől való eltérés okait, a családban esetleg előforduló beszédhibákat.
- Tájékoztassa a szülőket a gyermekekről szerzett óvodai tapasztalatairól, segítse a családot a gyermek anyanyelvi fejlődésében.
- Az óvodában dolgozó felnőttek egymás közötti érintkezése példamutatóan feleljen meg a gyermekektől is elvárt normáknak.
- Az óvónők és a szülők közötti beszélgetések a gyermekcsoportban rövid, lényegre törő közlések. Az óvodai életet nem zavarhatják meg.

Tevékenységek

Beszélgetések:

Minden nap lehetőséget kell adnunk a gyerekeknek, hogy elmeséeljék élményeiket, beszélhessenek arról, ami foglalkoztatja őket. A téma jellegétől, intimitásától függően az egész csoporttal, vagy kisebb csoporttal, vagy egy - egy gyerekkel folytatunk beszélgetést.

Mondókázás, verselés, mesélés:

A népi mondókák és a népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát nyelvünk törvényeinek megfelelő formában közvetítik. A versmondás pedig a legtermészetesebb alkalom a beszédtechnikai problémák javítására, a szókincs bővítésére. A mese a legalapvetőbb élményforrás a gyermekek számára. Oldja a szorongást, levezeti a feszültséget.

Bábozás, dramatizálás:

Az óvodapedagógus bábjátéka során a bábu jó példát adhat a gyerekeknek, a bábozó gyerekek pedig megtanulnak a hangjukkal bánni, párbeszédek az aktív szókincs felhasználásának játékos gyakorlatai. Segít a báb a gátlások feloldásában a bátor tagolt beszédre való szoktatásban. A dramatizálás azonosulási lehetőséget kínál a mese szereplőivel. A mély átéléssel való játék közben a szorongó gyermek is könnyebben kommunikál, fejezi ki az érzelmeit, vezeti le indulatait.

Szerepjátékok, drámajátékok:

A szerepjáték lehetőséget nyújt a személyiség minden vonásának, minden készségének fejlesztésére, a legkülönbözőbb ismeretek elsajátítására, gyakorlására. Ebben a játékformában állandó érzelmi és intellektuális kapcsolat, kölcsönös információcseré és interakció van jelen. A dráma sajátos eszközeivel való nevelés pedig a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítését szolgálja.

Nyelvi játékok:

Fontos, hogy szervesen illeszkedjenek ezek a játékok is a gyerekek tevékenységéhez, játékos keretben sok - sok ötlettel fűszerezve kezdeményezze az óvodapedagógus.

A fejlődés várható jellemzői 5-6-7 éves korban

A gyerekek páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot.

Nyugodtan, figyelmesen hallgassák végig az óvónőt, és ha párbeszédben vesznek részt, várják meg a másik megnyilatkozását. Saját kérdésüket, válaszukat, kiegészítő gondolataikat ahhoz igazítsák.

Helyesen használják a névmásokat, a névutókat, a jövő idejű igeidőt és igemódokat.

Beszédüket személyiségüknek és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjárással kísérik.

Tisztán ejtenek minden beszédhangot.

A terület kapcsolata más nevelési területekkel

A gondozási műveletek jó alkalmat teremtenek a párbeszéd kialakítására, a szóbeli utasítás megértésének és követésének megfigyelésére. Kapcsolatban áll a közösségi neveléssel, hiszen a társas kapcsolatok alapja a kommunikáció, az anyanyelv használata. A játékban és ezen belül a tanulási folyamatban kialakult kapcsolatok természetes körülmények között fejlesztik a beszédet. A munka jellegű tevékenységek is szükségessé teszik a folyamatos kapcsolattartás érdekében a beszédet.

Összegzés:

Az anyanyelvi nevelés programunkban kiemelt helyet foglal el. Az óvónő a gyermekeket tapasztalásos, érzékszervi élményeken át fejleszti, így beszédük a változatos tevékenységek, érintések során fejlődik. A gyermekek a nyelv elsajátítása során teljes személyiségükben fejlődnek.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel helyes minta és szabályközvetítéssel és nem javítgatással – az óvodai nevelő tevékenység egészében van jelen.

TEVÉKENYSÉGI TARTALMAK

Mindezen tartalmak a választott program leírásai alapján valósulnak meg óvodánkban (WOP 29-46 oldal).

Háztartási, kerti munkák, kézművesség

Az óvónő által végzett háztartási és kerti munkák zöme hasonlít egy régi, hagyományos háztartás munkáihoz, ahol nem gépek működnek, hanem az emberi kéz dolgozik.

E tevékenységek különbözőek lehetnek:

- *a mindennapi munkák (asztalterítés, ételosztás, mosogatás, rendrakás, virágöntözés, takarítás)
- *heti visszatérő munkák (mosás, vasalás, varrás, játékszer javítása, évszakasztal "felújítása")
- *havi, évszakonkénti munkák (veteményezés, aratás / betakarítás, befőzés, gyapjú feldolgozása, selyemfestés).

Ezeket a munkákat az óvónő a (benti és kinti) szabad játék ideje alatt végzi, egymást átható ritmusokban. A gyerekeknek lehetőségük van a különböző folyamatok átélésére.

A varrást, a hímzést, valamint a speciális eszközöket (kőrmöcske, szövőkeret) igénylő munkákat is nagy kitartással végzik az iskolába készülő gyerekek az utolsó óvodai évükben. Az óvónő itt is példaként szerepel, aki játékokat készít a gyerekek jelenlétében. Nem csak a gyapjú és a különböző textilek képeznek jó alapanyagot a játék készítéséhez: fadarabból, ágakból vagy gyökérből házikót, hajót, autót, bababútorokat lehet készíteni.

Zene - ének - vers

A gyermekeket főként a kvint intervallumú, és a pentaton zene nyugtatja meg ebben az életkorban.

A gyerekeknek nagy szükségük van a különböző csengő-zengő hangokra, ezért több különböző hangszer található óvodánkban elérhető közelben: kis rézharangok, harangjáték, xilofon vagy gyerek-hárfa, csörgők, botok, pengetős vagy fúvós hangszerek.

Az éneklés az óvoda napirendjének szerves része. A mindennapos tevékenységeket -a különböző munkákat is - gyakran kíséri ének és vers. Bizonyos helyzetekhez szokásszerűen fűződik egy-egy az alkalomhoz illő dal vagy vers, amely a gyerek számára mintegy jelzi, hogy az óvónő éppen mit csinál (például: sütésnél, cipőkötésnél, rendrakásnál, ételosztásnál, mesélésnél). Így az énekszó belevonja a gyereket az óvónő tevékenységébe anélkül is, hogy most éppen részt venne az adott helyzetben. Máskor már része volt benne, s majd újra lesz még. Az óvodában csak egy szólamban, és - mint a gyerekek - magas hangon énekelnek az óvónők.

Nem elsődleges cél az, hogy minél több verset vagy dalt tanuljanak meg a gyerekek (spontán folyamat), hanem, hogy ritmizált beszéddel és énekelve, az óvónő olyan hangulatot teremtsen, ahol az ének és a vers az öröm, a tisztelet és a belső világ kifejezése.

A vers és a dal legnemesebb formáit használjuk, mint asztali áldást és hálaadást, mint születésnap vagy egyéb ünnep köszöntését, vagy mint mindennapi fohászt a meggyújtott gyertya bensőséget teremtő eleven fényénél, a reggeli körben és az elbúcsúzaskor. Mese előtt és mese után is dallal vagy verssel jelzi az óvónő, hogy kiemelkedő esemény kezdődik, végződik éppen a napi életben. Az óvónők elsősorban népi forrásokból keresnek igazi meséket, verseket és dalokat.

Mindezekben arra törekszik, hogy a zeneiség, a tempó, a ritmus, a dinamika és a hangzás sokféle változásban jelenjen meg, így kelt a gyerekekben örömteljes, frissítő indítást arra, hogy megszeresse a szép beszédet és éneket. Az a tapasztalat, hogy a

gyerekek ezeket a kifejezési lehetőségeket szívesen használják fel szabad játékukban, és gyakran otthon is, szabadon, önkéntesen. Mindezzel sok esetben a logopédiai korrekció is megelőzhető. A vers-és a dal örömteli elsajátítását szolgálja az is, hogy a gyerek sohasem kényszerül arra, hogy egyedül szerepelve kelljen egy verset vagy dalt előadnia. Mindez csak az óvónő és a csoport védő burkában történik.

Szép mozgás - a ritmikus játékban és az euritmiában

A kisgyerek saját test-és térérzékelésének elmélyítésében, a ritmusos mozgások átélésében, a mozgásformák harmonizálásában és a mesei jelenetek megelevenítésében jelentős szerepet játszik a mindennapos ritmikus játék.

Ez a tevékenység a kisgyerek közvetlen utánozóképeségére épül. Mondókákat, verseket, dalokat mozgással kísérvé, egy történetbe ágyazva játszik el az óvónő, mindig az aktuális ünnephez és évszakhoz kapcsolódva.

Fontos, hogy a természet élete és az emberi munka sokféle szempontból jelenjen meg ebben a mozgásnyelvben, s ezt az élményt a vers és a dal zeneiségével és tartalmával megfelelően egészítse ki. Az óvónő mindig úgy állítja össze a ritmikus játékot, hogy benne frissítő változásban jelenjenek meg az erőteljes és gyengébb, illetve a nagy és egészen finom mozgások, a vidám és komolyabb hangulatok.

A hétnek mindig ugyanazon a napján euritmia tanár jön az óvodába, és a ritmikus játék idejében elemi euritmiát tart.

Míg a ritmikus játékban az óvónő olyan mozdulatokat használ, amely minél inkább a természetes mozdulatokat kívánja utánozni (például az aratást), addig az euritmia inkább azokkal a mozdulatokkal játszik el, amelyek a beszéd-, nyelv- és zene szerkezetével függnek össze. Az euritmia, a tánc, a ritmikus játék szép harmonizált mozgást hívnak elő a gyerekből.

Az óvodáskorú gyerekeknek a természetes mozgás a benti és kinti játék kapcsán és a napi "szép mozgás" elegendő a Waldorf-óvodapedagógia szerint. A ritmikus játék és az

euritmia mellett a gyerekeknek megfelelő mozgásfejlődésük érdekében lehetőségük nyílik az életkoruknak megfelelő természetes játékos mozgásokra: futásra, ugrásra, dobálásra, kúszásra, csúszásra, mászásra, függeszkedésre, a mindennapi benti és kinti játékban egyaránt. Ezért is célszerű a csoportszobát könnyen mozgatható, többfunkciós bútorokkal, például padokkal is berendezni. Így lehet csúszni, mászni, kúszni az asztalok, székek és padok között, alatt és csúszni vagy egyensúlyozva járni a padokon. A teremben kötött labdákat, babzsákokat is találhatnak a gyerekek. Az udvaron is lehetőséget kell teremteni a mászásra, függeszkedésre. Egyensúlyozni lehet egy farönkön is és ezt a célt szolgálják (az udvari játékszerek közül) a gólyalábak is.

A séta, a hegymászás, fáramászás, stb. fejleszti a gyerek állóképességét, testi ügyességét és kedvezően hat az egészséges fizikai test kialakítására.

Képalkotás és formázás

Hetente egyszer a Waldorf-óvodában lehetősége van minden gyereknek arra általában a szabad játék ideje alatt -, hogy a rajzolásban, festésben, gyurmázásban és a gyapjúkép készítése folyamán alkotó-és formáló készségét fejlessze. A hét minden napjához kötődik egy-egy művészeti tevékenység.

A Waldorf-óvodapedagógia a gyerekrajzokat üzenetnek tekinti, amit a gyerek ad a fejlődéséről. A gyerek rajzaiban nemcsak az figyelhető meg, hogy a képek egyre finomabbak és szebbek, s hogy egyre jobban ábrázolja az őt körülvevő tárgyi világot s a lényeket, hanem a gyerek egész testi és lelki fejlődése tükröződik olyan pontosan, hogy az arra képzett óvónő leolvashatja belőlük a gyerek fejlettségi szintjét, esetleg hiányosságait, speciális szükségleteit.

Nagyon fontosnak tartja a Waldorf-óvodapedagógia, hogy a gyerekek megtapasztalják a föld, víz, hó és egyéb természetes "elemi" dolgok minőségét közvetlenül, kipróbálják az anyag és a saját maguk lehetőségeit. Télen hóvár építésre, hóember készítésre és hóval való mindenféle játékra kerül sor a kinti szabad játékban.

Szabad játék

Ahogy már többször szóba került, a gyerek szabad játéka kiemelt fontosságot élvez a Waldorf-óvodai élet tevékenységi formái között. A megfelelő tanulási forma ebben az életkorban nem az úgynevezett játékos tanulás: hanem a valódi tapasztalatszerzés, melyre a Waldorf-óvodai élet egésze ad lehetőséget. A szabad játék idejében végzett munka jellegű tevékenységek az udvari játék, a kerti munka vagy a séták, kirándulások).

A játékszerek nagy része alapelszerűen nem részletesen kimunkált, s ezzel is elősegíti a gyerek fantáziájának tevékenységét.

A különböző, természetből származó tárgyak alkalmasak arra, hogy sok mindent jól helyettesítsenek anélkül, hogy rendeltetésükkel ellentétes módon kerülnének felhasználásra.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Óvodánkban a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Alkalmazotti kör:

- *csoportvezető óvónő* – aki egyben az óvoda vezetője is
végzettsége: állami óvodapedagógusi diploma, Waldorf óvodapedagógiai szeminárium, szakvizsgázott pedagógus+közoktatási vezető

- *óvodapedagógus*
végzettségi cél: állami óvodapedagógusi diploma (ELTE TÓK) és Waldorf óvodapedagógiai képzés

- *dajka*
végzettségi cél: dajkaképző vagy állami óvodapedagógusi diploma (ELTE TÓK)

Az óvodapedagógusok a szakmai fejlődés érdekében Waldorf — konferenciákon vesznek részt, helyi, országos és nemzetközi szinten. Az óvodában heti rendszerességgel tartanak megbeszélést, itt az éves munkaterv alapján egyeztetik az aktuális feladatokat, valamint gyermek- és esetmegbeszélést tartanak.

Megbízási szerződés keretében az óvodai munkában euritmista is részt vesz, lehetőség szerint heti rendszerességgel tartva foglalkozást az óvodai csoportnak.

Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a fenntartó által biztosított, a Helyi Nevelési Program megvalósításának lehetőségét nyújtó épülettel és a hozzá tartozó kerttel, valamint egyéb tárgyi feltételekkel. A nevelési környezetet oly módon alakítjuk ki, ami szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, mely megfelel testméreteinek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Fontos cél, hogy ezek lehetővé tegyék a gyermekek mozgás- és játékigényének kielégítését, harmóniát árásszanak színükkel, formáikkal és anyagukkal. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhetővé teszünk, és a gyermekek biztonságát figyelembe véve helyezünk el.

Az óvoda ezzel egyidejűleg megfelelő környezetet kíván biztosítani az óvodai dolgozóknak, és az óvodába járó gyermekek szüleinek fogadására, ezzel is támogatva, hogy a közös gondolkodás és cselekvés megvalósulhasson.

A fenntartó folyamatosan biztosítja az anyagi háttérrel az elhasznált tárgyak beszerzéséhez.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Óvodánk a Waldorf - Óvodapedagógiai program - mint minősített program - szerint dolgozik, annak adaptációját alkalmazzuk. Az abban foglaltak határozzák meg nevelési alapelveinket, célkitűzéseinket és tevékenységeinket, ehelyütt a nem részletezett szempontokra a Waldorf Óvodapedagógiai Program vonatkozó részei az érvényesek.

Lásd: WOP Ritmusok a waldorf óvodában

Az adaptálás mellett a helyi igények és szükségletek kerültek ebben a fejezetben kidolgozásra.

Hetirend

Hétfő	méhviasz kréta – rajzolás
Kedd	méhviasz formázás
Szerda	gyapjúkép-készítés, euritmia
Csütörtök	sütés, formázás
Péntek	festés

Napirend

<u>Időtartam</u>	<u>Tevékenységek</u>
7.15 - 8.30	Érkezés
7.15 – 9.30	Szabad játék A szabad játékba integrált tevékenységek <ul style="list-style-type: none">- kézművesség- rajzolás- képalkotás gyapjúval- mintázás (méhviasszal, kenyértésztával)- festés- háztartási munka
9.30 - 9.45	Rendrakás
9.45 – 10.00	Kézmosás, székkör kialakítása
10.00 - 10.30	Székkör, Reigen
10.30 – 11.15	Tízórai
11.15 - 12.15	Udvari játék
12.15 - 12.30	Mese, elköszönés
12.30	Félnapos óvodások hazabocsátása
12.30 – 13.15	Ebéd a délutánosoknak
13.15 – 13.45	Elpakolás, tisztálkodás, ágyazás, átöltözés
13.45 – 15.00	Csendes pihenő, alvás
15.00 – 15.15	Ébredés, elpakolás, átöltözés
15.15 - 15.45	Uzsonnázás
15.40 - 16.00	Elpakolás, tisztálkodás, készülődés a hazamenetelre
16.00	Délutánosok hazabocsátása

Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei

Életkor	Zárt	Nyílt
3 - 7 év	Születésnap Szent Mihály ünnepe Szent Miklós ünnepe Vízkereszt Húsvét Mennybemenetel Pünkösd	Mihály napi sárkányeregetés Szent Márton nap Adventi gyertyagyújtás Farsang Búcsú az Óvodától Nyár-ünnep

Nyitva tartás, szünidők

A gyerek valódi szomatikus és pszichés szükségletei ebben az életkorban egyrészt megkívánják a családon kívüli kapcsolatépítés lehetőségét, másrészt mintegy félnapos csoportban tartózkodás után feltétlenül szükségük volna arra, hogy visszatérhessenek személyes életükbe.

Az óvoda reggel negyed nyolc órakor nyit, fél kilencig várjuk a gyerekek érkezését. Ennek az időpontnak a betartását azért tartjuk fontosnak, hogy a (minimálisan egy órai) benti szabad játékra lehetősége legyen minden gyermeknek.

Óvodánk félnapos nyitva tartással működik azon családok számára, akik meg tudják oldani gyermekük nyugodt délutáni időtöltését, pihenését, családi körben. Ez azt jelenti, hogy a gyerekek egy része 12.30 óráig tartózkodik az óvodában. Ideálisnak tartjuk, hogy ők a mesét követően, még az ebéd előtt hazatérjenek otthonukba, így az ebédet

már otthon ehetik meg, s a délutáni alvás után egy sokkal nagyobb és megnyugtatóbb személyes térben játszva és merengve dolgozhatják fel délelőtti élményeiket.

Az óvodások másik része számára az óvoda 8 órát meghaladó nyitva tartással működik. Ők 12.30-kor elbúcsúznak hazamenő társaiktól, megebédelnek és csendesen pihennek/alszanak. Ébredés után uzsonnáznak, összepakolnak és 16 órakor mennek haza.

A ritmikus váltásokba és változásokba tartoznak a pihenők és a pedagógiai szünetek, ugyanúgy, ahogy az alvás hozzátartozik az emberi természet ritmusához. Körülbelül 6 hetenként szüksége van az óvodáskorú gyermekeknek egy egyhetes pihenésre, amikor az óvodában szerzett tapasztalataikat beleviszik saját életükbe és feldolgozzák. Ezen pihenőidők kihasználását javasoljuk a szülőknek a túlzott kifáradás elkerülése érdekében.

A nyári szünidő hossza alkalmazkodik az iskolai szünidőhöz. Minden tanév kezdetén szülői megkérdezés keretében felmérjük, hogy van-e olyan család, aki számára gondot okoz gyermeke nyári elhelyezése. Eddig a nyári nyitva tartásra nem merült fel igény, így az óvodában általában június 15 és augusztus 31 között nyári szünet van. Az óvoda alkalmazottai ebben az időszakban készülnek fel a következő nevelési év teendőire.

AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvoda és a család közötti együttműködés

Az óvónők részéről nem elég a gyerekek közötti munka, ezért előre tervezetten minden hónapban szülői estet tartanak. Folyamatos szülői beszélgetésre, közös témák feldolgozására, művészeti közös tevékenységekre is sor kerül az óvodában.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz igazodó megoldásait. A kapcsolattartás meglévő módjainak (szülői estek, fogadóórák, egyéni beszélgetések) fejlesztését jelenthetik az együtt tervezett nyílt ünnepek is (Mihály napi sárkányeregetés, Márton napi esti séta, adventi gyertyagyújtás, farsang, nyárünnep, kirándulások).

A mai felgyorsult, piacorientált, fogyasztói társadalmunkban egyre kevesebbet törődünk másokkal, közösségi érzéseink szinte kihaltak. Az a szülő, aki Waldorf Óvodába írattja be gyermekét (akarva - akaratlanul) föl vállalja az Óvoda fenntartásán túl, hogy másokért, mások gyermekeiért is tegyen. Ezen közösségi élmények csúcspontjai az együttes ünneplések.

Az ünneplésben az a legfontosabb, hogy a szülők gyermekeikkel együtt élék át az ünnepre várakozás időszakát, együtt készülnek az ünnepre és mindaz, amit tesznek, valódi részvételt jelent.

A gyerekek szülei aktív részesei az ünnepi mozzanatoknak. Az évkör ünnepeinek menetét és időpontját a nevelési évet megelőző első szülői esten tárjuk a szülők elé.

Minden egyes szülői est egyfajta készülődést jelent. Míg a szorgos kezek készítik a papírsárkányokat, lámpásokat, bábokat, játékokat, mindig az aktuális dalokat énekeljük – tanítva így az újonnan érkezett szülőket is.

Május a nagyobb kirándulások időszaka. Ezekre a kirándulásokra a legkisebbek szülei is velünk tartanak. A következő nevelési évre hangolódva az évzáró János ünnepre már az újonnan felvett gyerekeket is várjuk szüleikkel, testvéreikkel együtt. E szép alkalom során a gyerekek is összeismerkedhetnek, szeptemberben pedig már várják kisebb társaikat.

Az óvoda külső kapcsolatrendszerre

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodai élet során, valamint az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

- a.) Kiemelt fontosságúnak tartjuk a Pátyi Waldorf Iskolával, a Pesthidegkúti Waldorf Általános Iskola és Gimnáziummal és a Kisgöncöl Waldorf Iskolával (Tök) történő kapcsolattartást. A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzelésének megismeréséhez. Teret nyújtunk a kölcsönös látogatásoknak (tanító - óvónők, tanító – szülők, tanító - gyerekek). Szorgalmazzuk az adventi bazárokon való megjelenést, az iskolák egy-egy tanárát meghívjuk szülői estünkre, ahol tájékoztathatja az iskolába készülő gyermekek szüleit az iskolai életről.
- b.) Egészségügyi szakszolgálat: az együttműködés alapelve a korrekt tájékoztatás, segítségnyújtás. A gyermekek egészségi állapotáról pontos képet kapunk a rendszeres vizsgálatok elvégzése után. A védőnő és a gyermekorvos a fenntartóval kötött szerződés, megállapodás alapján végzi munkáját.

A kapcsolattartás formái:

- alkalmankénti szűrővizsgálat (védőoltások ellenőrzése)
- szülői esteken tájékoztató előadások tartása
- alkalmanként esetszbeszélések

c.) Szakmai szervezetek

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a szakmai szervezetek által felkínált képzéseket, tanfolyamokat, programokat és érdeklődésünknek megfelelően, illetve a programunk megkívánta fejlesztési lehetőségeinek megfelelően részt veszünk azokon. Szakmai tevékenységünket, tudásunkat fejleszteni szeretnénk, ezért a megújulás érdekében igénybe vesszük segítségüket.

Törekszünk a Magyar Waldorf Szövetséggel és a Waldorf Házzal, valamint a térségünkben működő Waldorf-óvodákkal (Tök, Nagykovácsi) történő folyamatos kapcsolattartásra.

Szükség esetén kapcsolatba lépünk a Gyermekjóléti szolgálattal, a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel, a nemzeti, etnikai kisebbségi önkormányzattal és szervezetekkel.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Lásd: WOP A waldorf óvodai élet tevékenységformái

Az óvodáskor sajátos képességei: Utánzás-játék-fantázia

Az óvodapedagógus feladatai (tervezés, visszatekintés, gyermekmegfigyelés, gyermek megbeszélés, stb.)

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Lásd WOP Az utánzás és a játék fejlődési szakaszai a kisgyermekkorban

Az iskolaérettség

Az ismeretszerzés formái

Életkor	Kötetlen	Kötött, vagy kötetlen
3-4 év	mese, vers, bábozás, rajzolás, festés, mintázás, formázás (viasz, tészta, gyapjúkép-alkotás), ének, zene, euritmia	háztartási munkák kerti munkák
4-5 év	mese, vers, bábozás, rajzolás, festés, mintázás, formázás (viasz, tészta, gyapjúkép-alkotás), ének, zene, euritmia	háztartási munkák kerti munkák
5-6 év	mese, vers, bábozás, rajzolás, festés, mintázás, formázás (viasz, tészta,	háztartási munkák kerti munkák

	gyapjúkép-alkotás), ének, zene, euritmia	
6-7 év	mese, vers, bábozás, rajzolás, festés, mintázás, formázás (viasz, tészta, gyapjúkép-alkotás), ének, zene, euritmia, fonás, körmöcskézés, szövés	háztartási munkák kerti munkák

Az óvodáskorú gyermek fejlődésének nyomonkövetése

Lásd: A kompetencia alapú óvodai programcsomag gyermekek megfigyelésén alapuló mérési és értékelési rendszere (suliNova Közoktatási-fejlesztési és Pedagógiai-továbbképzési Kht., Budapest, 2007 szerző: Dr. Bakonyi Anna)

A gyermekek fejlődésének nyomon követése kiemelt hangsúlyt jelent az óvónői feladatokban.

A nyomon követéses mérés legfontosabb alapelvéként azt jeleljük meg, hogy minden gyermek „más”, „egyedi teremtmény”, így fejlődésüket nem a többiekhez, hanem önmagukhoz kell viszonyítani, értékelni. (Mennyi idő alatt, milyen területeken, mennyit változott.)

A nyomonkövetéses mérés óvodánkban a következők szerint zajlik:

- a mindennapi tevékenységek közben, a megszokott helyzetekben,
- folyamatosan,
- az óvónő(k) megfigyelései alapján történik,
- tapasztalataikat, észrevételeiket az óvónők írásban rögzítik, egymással egyeztetik,
- évente min. 2 alkalommal (szükség esetén gyakrabban) a nyomonkövetés

eredményéről a szülőket fogadóóra, egyéni beszélgetés, illetve szülői est keretében tájékoztatják, (tisztelőben tartva a személyes adatokat, személyiségi jogokat).

A gyermekek fejlődésének nyomon követésére alkalmazott kritériumok összhangban állnak „A kompetencia alapú óvodai programcsomag gyermekek megfigyelésén alapuló mérési és értékelési rendszere (suliNova Közoktatási-fejlesztési és Pedagógiai-továbbképzési Kht., Budapest, 2007 szerző: Dr. Bakonyi Anna) kiadványban ismertetett alábbi szempontrendszerrel (szó szerinti idézet):

„A szempontsor struktúrája négy nagy területre oszlik.

I. Szociális képességek

1. Társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret
 - a) Társas magatartás, közösségi szokások, együttműködési képességek
 - b) Erkölcsei ítélőképesség, udvariasság, érintkezési szokások, alkalmazkodás
2. Érzelmek, motivációk, beállítódás, akarati megnyilvánulások
 - a) Érzelmek, motivációk, beállítódás
 - b) Akarati tényezők

II. Értelmi képességek

1. Kognitív szféra
 - a) Gondolkodási műveletek
 - Fogalomismeret, tájékozottság
 - Összehasonlítás, megkülönböztetés
 - Következtetés, ítéletalkotás, analízis, szintézis
 - Konkretizálás, általánosítás, csoportosítás, osztályozás
 - Számfogalom, téri, időbeli viszonyok, szimmetria, szerialitás
 - b) Pszichikus funkciók működése
 - Koncentráció, feladattartás, figyelem
 - Érdeklődés
 - Emlékezet

- Képzelet
- Problémamegoldó képesség

2. Érzékszervi szféra, percepció

- Test-séma ismeret
- Hallásérzékelés (auditív percepció)
- Látásérzékelés (vizuális percepció)
- Tapintásérzékelés (taktilis percepció)
- Koordinációs működés (test, kéz, láb, szem), kinesztetikus érzékelés, keresztcsatornák működése
- Téri irányok, relációk érzékelése, időérezékelés

III. Verbális képességek

1. Nyelvhasználat

- a) Az összefüggő, folyamatos beszéd megjelenése
- b) A beszéd tisztasága, a nyelvhelyesség

2. Verbális kommunikáció

- a) Beszédértés
- b) Nyelvi kifejezőképesség

IV. Testi képességek

1. Nagymozgások

- a) Mozgáskoordináció, motoros képességek
- b) Téri tájékozódás nagymozgással, a cselekvés szintjén

2. Finommotorikus mozgások

- a) Ábrázoló tevékenység (rajzolás, festés, mintázás, kézimunkázás)
- b) Ábrázolás a mindennapi életben (játék, barkácsolás, díszítés)

Mind a négy fő terület – és azon belül az egyes részterületek – vizsgálata két egymástól elütő, de sokszor egymást kiegészítő típusra bontható:

- *megfigyelési szempontok: az óvónő tapasztalatai, jegyzeti alapján*

– kérdések, beszélgetés, feladatok, cselekedtetés: a gyerekek játéka, tanulási tevékenysége és egyéb cselekedetei alapján, főként spontán, időnként céllal szervezett helyzetben”

ÉRVÉNYESSÉGI ZÁRADÉK

Az óvoda nevelési programja határozatlan idejű. Összeállítását Joós Beáta vezető óvónő végezte, a Budántúli Waldorf-pedagógiai Alapítvány jóváhagyásával.

Megvalósításáról Joós Beáta gondoskodik.

Hatálybalépés időpontja: 2016. szeptember 1.

Telki, 2016. augusztus 30.

Joós Beáta
vezető óvónő

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Egyetértését nyilvánította:

2016. augusztus 30.

szülői képviselő

Jóváhagyta:

2016. augusztus 30.

kuratóriumi elnök

Budántúli Waldorf-pedagógiai Alapítvány kuratóriuma nevében